

Psikosoyal Destek Çalışmaları Kapsamında Grupla Çalışma

Yasemin ÇEKİÇ¹
Ayşe Gül YAVAŞ AYHAN²

GİRİŞ

Doğal afetler etkileri öngörülemeyen ve birçok can ve mal kaybına sebep olabilen doğa olaylarıdır. Dünyada ve ülkemizde her yıl farklı doğal afetler meydana gelmekte, afetler sonrası birey, aile ve toplum olumsuz etkilenmekte; çocuklar ve ergenler afetten daha çok etkilenen hassas ve savunmasız gruplar arasında yer almaktadırlar (Karabulut ve Bekler, 2019). Gelişim dönemlerine bağlı olarak bedensel, ruhsal ve sosyal yönden pek çok değişime uyum sağlamaya çalışan ergen bireylerin doğal afete maruz kalması bu bireylerin afetlerden daha fazla olumsuz etkilenmesine neden olmaktadır (Erden vd., 2011). Afet sonrası günlük rutin ve yaşam düzeninin bozulmasına bağlı olarak uyum sorunları ortaya çıkabilmekte; yeni yaşam düzenlerinde ergenler psikososyal desteğe ihtiyaç duyabilmektedirler.

Psikososyal destek müdahaleleri, bireylerin psikolojik ve sosyal alanlarına yönelik planlanan ve özellikle afetlerden sonra sürecin her aşamasında oluşabilecek herhangi bir durumun önlenmesi ile psikolojik uyumsuzlukların ve ilişkilerin birey, aile ve topluluk düzeyindeki rehabilitasyonunu içeren, etkilenen bireylerin güçlenmelerini ve yardım görevlilerine desteği de kapsayan çok disiplinli hizmetler bütünü olarak tanımlanmaktadır. Psikososyal destekte amaç (Mağden vd., 2008):

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Psikiyatri Hemşireliği AD., ycekic@ankara.edu.tr

² Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Psikiyatri Hemşireliği AD., ayavas@ankara.edu.tr

- ▶ Çocuk ve ergenlerin içinde bulunduğu olumsuz koşulla baş etmesine katkı sağlayacak eğlenceli sosyal aktiviteler planlanmalıdır.
- ▶ Farklı kültürel grupların bir arada yaşadığı çadır kentte ortak alanların kullanımını ve bir arada yaşamayı kolaylaştırmaya yönelik birleştirme ve bilgilendirme toplantıları yapılmalıdır.
- ▶ Afet nedeniyle eğitim öğretim yaşantısı sekteye uğrayan çocuk ve ergenler için gerekli materyaller temin edilmeli ve erişilebilir eğitim-öğretim faaliyetleri planlanmalıdır.

KAYNAKLAR

- Adler, A. (2015). Sosyal İlgisi: İnsan Oğluna Bir Davet. (Çeviri: Tekşen A). Payel Yayınları. İstanbul.
- Brown, N.W. (2004). Psychoeducational groups process and practice. New York: Brunner Routledge.
- DeLucia-Waack, J. L. (2006). Leading psychoeducational groups for children and adolescents. United Kingdom: Sage Publications.
- Erden, G., Erman, H., & Öztan, N. (2011). Çocuklar ve ergenlerde travmatik yaşantılar ve başetme. Afetlerde Psikososyal Hizmetler Birliği, Psikososyal Uygulamalar Katılımcı Kitabı, 97-141.
- Erikson, K. T. (1976). Everything in its path: destruction of community in the Buffalo Creek flood. New York: Simon & Schuster.
- Furr, S. R. (2000). Structuring the group experience: A format for designing psychoeducational groups. *Journal for specialists in group work*, 25(1), 29-49.
- Güçray, S. S., Çekici, F., & Çolakakadıoğlu, O. (2009). Psiko-eğitim gruplarının yapılandırılması ve genel ilkeleri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1).
- Hare, A.P. (1962). Handbook of Small Group Research. Free Press. New York.
- Karabulut, D., & Bekler, T. (2019). Effects of natural disasters on children and adolescents. *Doğal Afetler ve Çevre Dergisi*, 5(2), 368-376.
- Koydemir, S. (2014). Grubun Doğası ve Yapısı. İçinde: Grupla Psikolojik Danışma. 4. Baskı (Editör: Demir, A., Koydemir, S.). Pegem Akademi. Ankara.
- Laporta, M., Elington, C. C., Young, L., & Baines, A. (2012). Community-Based and Self-Help Psychosocial Interventions during Different Phases of Disasters. *Mental Health and Psychosocial Support in Disaster Situations in the Caribbean*, 109.
- Mağden, Ç., Ademhan, Ç., Şavur, E., Yeniokatan, İ., Kılıç, M., Gözden, M., . . . & Yüksel, S. (2008). Afetlerde Psikososyal Destek Uygulama Rehberi. Ankara: Türk Kızılayı.
- Mitchell, S. A., & Black, M. J. (2014). Freud ve Sonrası Modern Psikanalitik Düşüncenin Tarihi (Çeviri: Eğrilmez A). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Myers, D. G. (1994). Disaster response and recovery: A handbook for mental health professionals. DIANE Publishing.
- Sullivan, H.S. (1953). The interpersonal theory of psychiatry. New York: W. W. Norton & Company.
- Türk Dil Kurumu. (2023). Büyük Türkçe Sözlük. 5 Mayıs, 2023 tarihinde https://sozluk.gov.tr/adresinden_alindi.
- Ursano, R. J., & Friedman, M. J. (2006). Mental Health and Behavioral Interventions for Victims of Disasters and Mass Violence. *Interventions following mass violence and disasters: Strategies for mental health practice*, 405.
- Yalom, I. D. (2002). Grup Psikoterapisinin Teori ve Pratiği. (Çeviri: Tangör, A., Karaçam, Ö.). Kabalıcı Yayınevi. İstanbul.